

Business Software Alliance

Kako koristiti softver
u skladu sa zakonom

Uvod

SOFTVER JE DRAMATIČNO IZMENIO DANAŠNJE POSLOVANJE

i organizaciju preduzeća i ustanova. Upravo zbog softvera ljudi su danas produktivniji. Softver je redefinisao stare stavove o načinu ponude proizvoda i usluga kupcima, te je uspostavio komunikaciju u stvarnom vremenu (real-time), što je temelj produktivnosti organizacije.

Softver je vaš ključni poslovni resurs, a upravljanje njime je vrlo važna poslovna praksa. Loše upravljanje softverom može da ima brojne negativne posledice za vas i vaše preduzeće. Zakonske odredbe i Ugovori o zaštiti autorskih prava i intelektualnom vlasništvu štite softver na isti način kao i književna, filmska i druga autorska dela. To znači da ne smete neovlašćeno kopirati ili instalirati softver, a takve i slične radnje se smatraju softverskom piraterijom, koja je kažnjiva po više zakonskih osnova.

Niz zakona predviđa visoke kazne za softversku pirateriju. Uz ovaj rizik, postoji velika verovatnoća da nezakoniti softver ne funkcioniše, za njega ne postoji garancija ni tehnička podrška, a vaš računar izložen je većem riziku od virusa.

Business Software Alliance - (u daljem tekstu BSA) želi da vam ovim priručnikom pomogne da uspostavite pouzdanu praksu upravljanja softverom u vašem preduzeću ili ustanovi. Sadržaj je sledeći:

- *Prednosti uspešnog upravljanja softverom*
- *Rizici nezakonitog korišćenja softvera*
- *Tehnike upravljanja softverom*
- *Sprečavanje piraterije na radnom mestu*

Ukoliko imate dodatnih pitanja kontaktirajte BSA na telefon + 381 11 334 1313, e-mail: scg@bsa.org , odnosno posetite BSA Web stranice na www.bsa.org/scg.

>1<

>www.bsa.org/scg/<

Prednosti efikasnog korišćenja softvera i upravljanja njime

Softver je važno osnovno sredstvo vaše firme. Njegovim pravilnim upravljanjem i korišćenjem ostvarujete sledeće prednosti:

Visoku isplativost.

- *Kupujte i održavajte licence samo za onaj softver koji je zaista potreban u vašem poslovanju.*
- *Prerasporedite nekorišćen ili slabo korišćen softver tamo gde će biti korisniji.*
- *Ograničite dogradnju softvera samo na one pakete koje zaista i koristite.*
- *Osigurajte znatne popuste kupujući veće količine.*

Raspodelu troškova kupovine i održavanja softvera prema potrebama organizacije i njenih delova.

Izbegavanje rizika koje donosi nelicencirani softver odnosno prekoračenje broja dozvoljenih korisnika.

Zaštitu od unosa virusa instalacijom nelegalnog softvera.

Sigurnost da koristite softver na koji vaša firma može da se osloni.

- *Osiguranje kvaliteta i pouzdanosti.*
- *Mogućnost besplatne ili jeftinije dogradnje putem registracije.*
- *Potpuna dokumentacija koja uključuje medije, priručnike sa uputstvima, vežbe itd.*
- *Podršku i obuku od strane proizvođača/izdavača softvera.*

Rizici i posledice nezakonitog korišćenja softvera

Firma koja nezakonito koristi softver izlaže se finansijskim i pravnim rizicima.

Zakonske posledice

Softverska piraterija za sobom povlači prekršajnu, kaznenu i civilnu odgovornost. Konkretno, softverska piraterija izlaže vaše preduzeće visokim kaznama za izvršenje ovog dela. Mnoge odgovorne osobe i zaposleni u preduzećima, organizacijama i drugim pravnim licima nisu u pravu kada smatraju da nema načina za izvršenje ovog kaznenog dela. U proseku jedna firma dnevno bude otkrivena i suočena sa mogućnošću pokretanja sudskog postupka protiv firme i odgovornih osoba¹.

Prema Krivičnom Zakonu Republike Srbije za izvršenje krivičnog dela Neovlašćeno korišćenje autorskog i drugog srodnog prava propisana je kazna zatvora do osam (8) godina dok će se predmeti i sredstva izvršenja oduzeti i uništiti.

Prema Zakonu o Autorskom Pravu i Srodnim Pravima za izvršenje krivičnog dela Neovlašćeno iskorišćavanje autorskog dela ili predmeta srodnog prava propisana je novčana kazna ili kazna zatvora do tri (3) godine.

Na koji način softverska industrija otkriva nepoštovanje njenih autorskih prava i prava intelektualnog vlasništva? Oglašavanjem u medijima i drugim direktnim akcijama, softverska industrija širi svest u društvu da piraterija smanjuje broj zaposlenih, te se negativno odražava na celokupni razvoj države. BSA pravne mere uglavnom zasniva na informacijama dobijenim putem dežurnog telefona na koji se često javljaju zaposleni ili bivši zaposleni firme prekršioca zakona.

Softverska industrija usko saraduje sa državnim organima angažovanim u anti piratskoj borbi širom sveta, kako bi sudski gonila pirate. Istražna delatnost protiv pirata u distribucionom lancu takođe doprinosi otkrivanju krajnjih korisnika koji su nezakonito kupili ili instalirali nelegalni softver.

Finansijski rizici

Kada kupujete piratizovani softver, izlažete sebe i firmu riziku. Postoji velika verovatnoća da će softver biti neispravan i da neće pravilno raditi. Dođe li do toga, nećete imati kome da se obratite za podršku i pomoć kao kada kupujete legalni softver. Osim neispravnog rada, piratizovani softver može da oštetiti ili čak uništi kompjuterski sistem putem virusa.

¹Izvor: *Statistički podaci BSA iz 1997 (BSA Statistics 1997)*

Dodatni rizici

Postoje i drugi rizici nezakonitog korišćenja softvera:

- Poljuljan ugled i reputacija firme za koju se ustanovi da krši autorska prava, odnosno protiv koje su pokrenuti sudski postupci.
- Sudski postupci protiv odgovornih osoba u pravnom licu.
- Sudski postupci protiv zaposlenih u pravnom licu.
- Nepostojanje garancije o autentičnosti i pouzdanosti proizvoda.
- Nepostojanje garancije za proizvod i mogućnosti jeftinijih, odnosno besplatnih dogradnji.
- Nepostojanje priručnika, referentnih materijala i podrške.
- Nepostojanje originalnih medija, čime je onemogućena ispravka greške u radu softvera.

Upravljanje softverom radi sprečavanja povrede autorskih prava

Softver ima svoju egzaktnu materijalnu vrednost. Poslovno razmišljati znači ostvariti maksimalnu dobit za uloženu vrednost. Stoga se upravljanje softverom ni u čemu ne razlikuje od ostalih oblika poslovanja. Sprečavanje rizika u poslovanju trebalo bi da bude osnovno načelo upravljanja softverom.

U nastavku smo saželi jednostavne savete koji će vam pomoći da efikasno upravljate softverom:

- Softver uvek kupujte od pouzdanog prodavca. Čuvajte se neuobičajeno niskih cena - takav je, verovatno, i kvalitet proizvoda.
- Proverite da li ste dobili originalne diskete i CD-ove za svaki kupljeni softver.
- Proverite da li imate licence za svaki kupljeni softver. U načelu, uz svaki kupljeni primerak dobijate i licencu.
- Licencni ugovori razlikuju se od proizvođača do proizvođača. Neka vam prodavac svakako detaljno objasni svaki ugovor, odnosno sporazum.
- Sačuvajte originalne diskete, CD-e i prateću dokumentaciju.
- Ukoliko imate pitanja, nazovite proizvođača ili BSA.

Kako da izbegnete kršenje autorskoprvnih propisa i postignete maksimalnu efikasnost u poslovanju

Utvrđite kakav softver vam je potreban

Svaka firma treba da se zapita "Koji softver nam je zaista potreban?" Ako uspemo da odgovorimo na to pitanje stvorili smo važnu pretpostavku za svrsishodnu i efikasnu kupovinu i korišćenje softvera. Osim toga, odgovor na to pitanje usmeriće nas na poštovanje relevantne zakonske regulative. Jedan od načina da utvrđite sopstvene potrebe je da ispunite formular u dodatku (ili sličan upitnik) za svakog zaposlenog i za svaki softverski paket. U osnovi, bitno je odgovoriti na sledeća pitanja:

- Koristite li softver koji odgovara vašim potrebama i omogućava maksimalnu efikasnost?
- Da li su zaposleni zadovoljni softverom koji koriste?
- Da li postoji softver koji bi vam omogućio efikasniji rad?
- Imate li softver koji vam više nije potreban?

Kada ustanovite da li je odeljenjima, odnosno zaposlenima potreban drugi ili dodatni softver, moći ćete da odredite odgovarajući softver za svaki kompjuter. Takođe ćete izdvojiti nekorišćeni softver i odlučiti da li želite da ga i dalje zadržite i održavate.

Ustanovite koji softver posedujete

Sledeći korak je da utvrđite koji se sve softver nalazi na kompjuterima u vašoj firmi i koji je uredno licenciran.

a. Napravite inventar računara u firmi. Prebrojite sve računare, uključujući servere, prenosne računare i sve računare koji se ne koriste. Obuhvatite sve lokacije firme. Ako su zaposleni na svoje računare instalirali softver koji je kupila firma i taj softver treba pridružiti. Standardni podaci su serijski broj, model, lokacija i ime (uobičajenog) korisnika.

b. Napravite popis svog softvera na svim računarima koji su obuhvaćeni popisom uključujući i one koji nisu u upotrebi. Postoji širok izbor softverskog alata koji tome može da vam pomogne. BSA je posebno u tu svrhu razvio kontrolne alate nazvane BSA SoftScan® i MacScan™. Ovi alati omogućuju vam da pouzdano pretražite tvrde diskove na računaru i utvrđite koji je softver na njima instaliran. Alati su besplatni i nalaze se na Web adresi www.bsa.org. U dodatku se nalazi formular za unos prikupljenih podataka.

Dok sprovodite kontrolu softvera budite sigurni da ste prikupili minimum podataka za svaku kopiju instaliranog softvera po računaru:

- ime proizvoda
- broj verzije
- serijski broj

Trajanje kontrole softvera zavisice od veličine vaše firme. Zato se pobrinite, pre nego što počnete, da zaposleni shvate da za vreme trajanja kontrole ne smeju da brišu, dodaju ili premeštaju softver sa svojih kompjutera.

c. Napravite popis celokupne softverske dokumentacije. Ona uključuje sledeće:

- Sve instalacione diskete i CD-ove
- Sve originalne priručnike i dodatne materijale
- Svu dokumentaciju o licencama
- Račune i ostale dokaze o kupovini softvera, uključujući račune za kompjutere kupljene sa predinstaliranim softverom.

d. Uporedite utvrđene popise. Trebalo bi da imate potpune podatke o softveru koji je instaliran u vašoj firmi i o dokumentaciji kojom dokazujete zakonito korišćenje tog softvera. Potrebno je da pažljivo uporedite te podatke i utvrdite koliko je softvera pokriveno licencom. Imajte u vidu mogućnost da više ljudi koristi jedan proizvod, pa proverite da li je to dozvoljeno odgovarajućom licencom.

Ukoliko se u tom postupku suočite sa problemima potražite pomoć od proizvođača. Nekoliko stvari treba da imate u vidu:

Dogradnje. Da bi dogradnja bila zakonski ispravna morate posedovati licencu za softver koji je dograđen.

Potvrde o izvornosti (engl. Certificates of Authority-COA). COA nije licenca. Više informacija potražite u svom originalnom licencnom ugovoru/sporazumu.

Originalni medij. Samo posedovanje originalne diskete ili CD-a ne znači da posedujete i licencu. Proizvođači će ponekad kupcima veće količine softvera izdati jedan originalni instalacioni primerak i licencu kojom utvrđuju za koliko kopija/instalacija kupac ima pravo korišćenja. Morate imati licencu i onoliko kopija/instalacija koliko je odobreno tom licencom.

Šta dalje?

Sada kada ste upoznati sa nivoom legalnosti softvera, pripremljeni ste za zaštitu svoje firme od zakonskih i finansijskih rizika.

Prvo treba obrisati sve kopije softvera za koji niste mogli da pronađete odgovarajuću licencu ili drugu dokumentaciju koja potvrđuje zakonitost njegovog korišćenja. zatim treba uporediti legalan softver s definisanim softverskim potrebama. Ako utvrdite da je potreban dodatni softver, kupite ga. To je, takođe, pravi trenutak da razmislite o budućim potrebama i isplanirate odgovarajuću nabavku softvera. Na primer, ako očekujete da će se firma povećati za još 20 zaposlenih u sledećoj godini, za njih morate osigurati odgovarajući kancelarijski prostor, nameštaj itd. Treba, takođe, imati na umu i pozicije tih zaposlenih i definisati koji će im softver biti potreban za uspešno obavljanje zadataka. Tako ćete u svoj budžet moći da uključite i planove za nabavku softvera.

Pobrinite se da za kupljeni softver dobijete i svu prateću dokumentaciju.

Koji je sledeći korak?

Upravljanje softverom je neprekidan proces. Sada kada ste uskladili korišćenje softvera u firmi sa zakonskom regulativom, treba uvesti i sprovoditi politiku, kao i odgovarajuće postupke koji štite zakonitu upotrebu softvera. Važno je jasno dati do znanja zaposlenima da se vaša firma čvrsto opredelila za zakonito korišćenje softvera i definisati načine za sprovođenje zakona:

- Odredite odgovornu osobu za softver u vašoj firmi. Ta osoba bi trebala da detaljno osmisli postupke upravljanja softverom u skladu sa strukturom i delovanjem firme. Na primer, inventure načinjene za početne kontrole treba redovno ponavljati, kako biste uvek znali tekući broj kompjutera, softvera, licenci, dokumentacije i dogradnji i brisanja softvera. Ako se vaša firma nalazi na više lokacija, osoba odgovorna za softver trebala bi da za svaku lokaciju odredi nadležnu osobu koja bi preuzela neke od upravljačkih obaveza, kao što je praćenje kupljenog softvera, i redovno obaveštavala tu osobu.
- Sprovodite redovnu proveru svih kompjutera, bar jednom godišnje.
- U dogovoru sa osobom odgovornom za softver uskladite nabavku softvera sa stvarnim potrebama. Svaku nabavku treba nadgledati, kako biste bili sigurni da softver sadrži odgovarajuću dokumentaciju. Takođe je potrebno nadgledati instalaciju kako bi bila u skladu sa kupljenom licencom.
- Sprovodite povremene nasumične inspekcije softvera instaliranog na kompjuterima vaše firme.
- Neka zaposleni potpišu Izjavu kojom će se obavezati na poštovanje zakona koji štite autorska prava. U dodatku ćete naći primer takve Izjave. Svi zaposleni moraće odmah da potpišu Izjavu, a novi zaposleni će je potpisivati kako budu stupali na radno mesto. Izjavi svakako priložite interni pravilnik ili statut kojim određujete odnose unutar firme.
- Povremeno, putem Memoranduma, podsećajte zaposlene na obavezu poštovanja zakona i politike firme. U dodatku smo predložili tekst takvog Memoranduma.

Sprečavanje piraterije na radnom mestu

Piratizovani softver u vašu firmu ulazi na razne načine. Da biste shvatili koji su sve njegovi rizici pročitajte kratke opise najčešćih oblika softverske piraterije i na koji način možete da ih izbegnete

Falsifikovanje

Falsifikovanje je nezakonito umnožavanje i prodaja autorski zaštićenog Materijala, s namerom potpunog preslikavanja originala. Ako je original pakovan, i pakovanje, dokumentacija, nalepnice i zaštitni elementi mogu da se falsifikuju. Mada je zahtevna, ovakva praksa je česta. Međunarodni krugovi organizovanog kriminala veoma su aktivni u tome, jer falsifikovanje smatraju vrlo isplativim.

Šta učiniti?

Osobe odgovorne za softver moraju pažljivo da provere autentičnost svakog nabavljenog proizvoda. Najsigurnije je kupovati isključivo od pouzdanog dobavljača i na licu mesta proveriti potvrdu o autentičnosti proizvoda i drugu dokumentaciju.

Piraterija kod krajnjih korisnika

Krajnji korisnici postaju pirati kada firma, ustanova ili pojedinac neovlašćeno kopiraju softver i to na više načina:

- korišćenjem jedne diskete/medija za instaliranje programa na više kompjutera
- presnimavanjem i distribuiranjem instalacionih disketa/medija
- iskorišćavanjem povoljne dogradnje iako nezakonito posedujete kopiju verzije koju želite da dogradite
- kopiranjem/preuzimanjem softvera s Interneta
- zamenom disketa/medija na radnom mestu ili izvan njega

Piraterija se pojavljuje svugde: u velikim međunarodnim korporacijama, srednjim i malim preduzećima, na univerzitetima, u državnim institucijama i ostalim javnim ustanovama.

Šta učiniti?

Osobe odgovorne za softver moraju pažljivo da provere licencne sporazume u trenutku kupovine ili instalacije softvera, s obzirom da korisnička ovlašćenja variraju od proizvođača do proizvođača. Naučite svoje zaposlene kako da zakonito koriste softver. Zatražite od njih da potpišu Izjavu kojom izjavljuju da razumeju i prihvataju zakonske obaveze (vidi predlog Izjave zaposlenog o korišćenju softvera).

Zlatni CD-ROM-ovi

“Zlatni” CD-ROM je kompaktni disk na koji pirati često neovlašćeno snime kopije programa. Takvi CD-i mahom su jeftine “kompilacije” softvera koji inače koštaju hiljade dolara i prodaju se na crnom tržištu. Za razliku od falsifikovanih CD-a koji u potpunosti preslikavaju izgled zakonitog softvera, kod zlatnih CD-a kupac je potpuno svestan da kupuje nezakoniti softver.

Šta učiniti?

Osobe odgovorne za softver moraju se uveriti da su svi instalacioni CD-ovi originalni. Izbegavajte medije s nalepnicama koje sadrže rukom pisane naslove. Ako vam se nudi softver po ceni koja zvuči suviše dobro da bi bila istinita, onda to verovatno i jeste nezakonit softver. Kupujte isključivo od pouzdanih dobavljača.

Presnimavanje na tvrdi disk

U želji da po svaku cenu prodaju hardver, neki prodavci će na njega instalirati nelegalni softver kako bi ga učinili primamljivijim kupcu. Naravno, to je protivzakonito, ali kupci koji veruju svojim dobavljačima, a to su često mala preduzeća i organizacije, nisu ni svesni kako su se izložili zakonskom riziku.

Instaliranje na tvrdi disk ne treba mešati sa zakonitom preinstalacijom softvera na osnovu sporazuma između proizvođača softvera i proizvođača kompjutera.

Šta učiniti?

Neka osoba odgovorna za informacione tehnologije ili softver vodi računa o tome da kupovina hardvera i softvera uvek budu međusobno usklađeni. Kupujte isključivo od pouzdanih dobavljača i vodite računa o tome da dobijete sve originalne licence, medije i dokumentaciju kada kupujete novi hardver. Ako je softver preinstaliran proverite svu prateću dokumentaciju kao što su licencni ugovor, priručnici ili drugi dokazi o autentičnosti proizvoda.

Piraterija na relaciji klijent-server

Kada se firma prebacuje sa samostalnih, nepovezanih kompjutera na mrežno okruženje posao umrežavanja često prepušta prodavcu ili stručnim savetnicima. Ako oni postave na servere piratizovani softver firma je izložena zakonskim rizicima. Zato je važno imati na umu da softver instaliran na vaš server takođe potpada pod odredbe i ograničenja licencnog ugovora. Neke licence dozvoljavaju više korisnika na jednu kopiju softvera, ali isključivo unutar ograničenja koje takva licenca određuje.

Ako je broj korisnika veći od dozvoljenog, takvo korišćenje spada u nezakonito. Sama činjenica da je kupljeni softver autentičan ne znači da je broj korisnika nevažan.

Šta učiniti?

Neka osoba odgovorna za softver vodi računa o tome da su kupovina hardvera i softvera uvek međusobno usklađeni. Proverite da li licence odgovaraju potrebnom broju korisnika u firmi i planiranom povećanju broja zaposlenih. Pre nego što je softver instaliran na server proverite da li je kupljen dovoljan broj licenci i osigurajte pristup serveru samo dozvoljenom broju korisnika. Licence za softver na serveru variraju od proizvođača do proizvođača. Proverite koliko vam treba licenci i koje vrste, s obzirom na softverske aplikacije potrebne za rad servera, odnosno klijenta. Uvek radite s pouzdanim prodavcem, odnosno dobavljačem usluge umrežavanja i pobrinite se da sav softver ima originalne medije i dokumentaciju.

Piraterija na Internetu

Kako je pristup Internetu s radnog mesta već uobičajen, tako je sve izraženija i pojava piraterije na Internetu. Programe je moguće preuzeti lako i anonimno, Često samo klikom miša. Neovlašćeno kopiranje softvera putem Interneta je kršenje autorskih prava. To se ni po čemu ne razlikuje od neovlašćenog kopiranja diskete ili CD-a. Ne zaboravite da za softver dostupan na Internetu često postoji dozvola njegovog preuzimanja i presnimavanja, ali u vrlo ograničene svrhe.

Šta učiniti?

Osobe odgovorne za softver moraju voditi računa da zaposleni ne preuzimaju softver koji firmu izlaže zakonskom riziku, koliko god ponuda izgledala primamljivom. Zaposlene treba naučiti šta se sme preuzimati a šta ne.

Dodaci

Šta je BSA?

BSA je Udruženje profesionalnih proizvođača softvera koja promoviraju stalan rast softverske industrije javnim delovanjem, obrazovanjem i programima za sprovođenje zakona širom sveta. Na međunarodnom nivou članice Udruženja su vodeći proizvođači softvera za kompjutere i Internet uključujući: Adobe Systems Inc., Autodesk Inc., Bentley Systems Inc., Lotus Development Corporation, Microsoft Corporation, Novell Inc. i Symantec Corporation.

Osim politike obrazovanja i programa za sprovođenje zakona, BSA pokreće kontrolu firmi za koje se sumnja da koriste nezakoniti softver. BSA raspolaže sa 50 dežurnih telefona širom sveta. Na dežurne telefone odgovaraju stručnjaci koji informišu ljude o autorskim pravima ili primaju prijave o neovlašćenom korišćenju softvera.

Obrazovanje

Oglasima, dopisima, javnim nastupima i edukativnim programima BSA obrazuje korisnike softvera o važnosti zaštite autorskih prava. BSA takođe obrazuje firme i ustanove da efikasno upravljaju softverom.

Sprovođenje zakona

BSA koordinira mnoge programe čiji je cilj sprovođenje zakona koji štite autorska prava u više od 65 zemalja. Od svog osnivanja 1988. godine, BSA je pokrenula tisuće postupaka protiv prekršilaca zakona širom sveta. To uključuje aktivnosti protiv prodavaca softvera, falsifikatora i distributera, kao i preduzeća i ustanova koji su kao krajnji korisnici neovlašćeno kopirali softver.

Načelno, firma koja je prekršila zakon rešava spor sa proizvođačem tako što se obvezuje:

- da će izbrisati nezakonito kopirani softver
- da će nabaviti potreban softver na zakonit način
- da će nadoknaditi štetu proizvođaču i pokriti sudske troškove
- da će potpisati izjavu kojom se obavezuje da će ubuduće poštovati zakone koji štite autorska prava.

Javno djelovanje

Širom sveta BSA vodi važne javne kampanje posvećene problemima od vitalnog značaja za budućnost softverske industrije. Početak elektronske trgovine i druge promene na globalnom tržištu otvaraju niz razvojnih potencijala IT industrije. Nova tehnološka i poslovna dostignuća povlače za sobom i zakonska rešenja koja će odrediti načine komuniciranja u predstojećem digitalnom dobu.

Politiku BSA podržavaju i promovišu:

Adobe Systems Inc., Apple Computer Inc., Autodesk Inc., Bentley Systems Inc., Compaq Computer Corporation, Digital Equipment Corporation, IBM, Intel Corporation, Intuit Inc., Lotus Development Corporation, Microsoft Corporation, Novell Inc., Sybase i Symantec Corporation.

Za više informacija o obrazovnim, zakonskim i javnim aktivnostima i inicijativama nazovite dežurni telefon + 381 11 334 1313, pišite na e-mail: scg@bsa.org ili posetite Web lokaciju <http://www.bsa.org/scg/>.

Predlog Memoranduma zaposlenima

Prima: *(navedite primaoca)*

Šalje: *(generalni direktor, stariji član uprave ili sl.)*

Predmet: Softver i autorsko pravo

Datum: *(umetnite)*

Cilj ovog dopisa je da vas podseti na stav naše firme prema nezakonitom kopiranju i korišćenju softvera.

Neovlašćeno umnožavanje i korišćenje bilo kojeg softverskog programa Zakonom je zabranjeno i izlaže firmu prekršajnom i kaznenom sudskom gonjenju u skladu sa Zakonom o autorskom pravu.

Da biste bili sigurni da nenamerno ili nesvesno ne kršite autorska prava proizvođača softvera, ne smete da presnimite ni jedan program s vašeg kompjutera bez prethodne dozvole *(umetni ime odgovorne osobe ili odeljenja)*. Isto tako, bez prethodne dozvole ne smete da instalirate ni jedan program na vaš kompjuter, a da pre toga nije utvrđeno da za njegovo korišćenje postoji odgovarajuća licenca.

- *(umetnite ime firme)* neće tolerisati neovlašćeno kopiranje softvera od strane bilo kojeg zaposlenog
- zaposleni za kojeg se ustanovi da je nezakonito kopirao softver može biti otpušten sa posla
- zaposleni koji nezakonito kopira softver u korist treće strane, uključujući naše klijente i kupce, takođe može biti otpušten sa posla
- zaposleni koji želi da kod kuće koristi softver licenciran na *(umetnite ime firme)* mora o tome da se posavetuje sa *(umetnite ime odgovorne osobe)* kako bi proverio da li je to dozvoljeno proizvođačevom licencom. Iako ovakve mere moguda deluju preoštro, nepridržavanje politike zakonitog korišćenja softvera može *(umetnite ime firme)* izložiti vrlo ozbiljnim zakonskim posledicama.

Tokom sledeće nedelje *(umetnite ime odgovorne osobe)* posetiće vaše odeljenje radi popisivanja tvrdih diskova i utvrđivanja postojanja licenci za svaku kopiju na njima instaliranog softvera. Ustanovi li se da licenca ne postoji, takav softver izbrisaće se sa diska i, ako je potrebno, zameniti licenciranom kopijom.

Ako imate pitanja, slobodno me kontaktirajte.

Formular za unos rezultata analize softverskih potreba

Ime firme

Analiza softverskih potreba

Ime: _____

Odeljenje: _____

Odobrio: _____

Datum: _____

Serijski broj i lokacija kompjutera: _____

Softver

Softverski program	Proizvođač/Izdavač	Verzija	Učestalost korišćenja (1,2,3 ili 4)

Učestalost korišćenja legenda: 1-svakodnevna, 2-svake nedelje; 3-svakog meseca; 4-nikad

Dole navedite softver koji nemate, a za koji smatrate da vam je u radu potreban:

1. _____

2. _____

3. _____

Primer Izjave zaposlenog o korišćenju softvera u (Ime firme/ustanove)

Politika korišćenja softvera (Ime firme/ustanove).

1. (Ime firme/ustanove) ovim dozvoljava korišćenje softvera različitih proizvođača. (Ime firme/ustanove) nije vlasnik ovog softvera odnosno pripadajuće dokumentacije, te nema pravo da ga umnožava bez dozvole proizvođača, izuzev u svrhu zaštite od gubitka softvera.
2. Zaposleni (Ime firme/ustanove) se obavezuju da će softverske aplikacije za servere i klijente koristiti isključivo u skladu s licencnim ugovorom.
3. Zaposleni (Ime firme/ustanove) se obavezuju da neće neovlašćeno presnimavati softver s Interneta.
4. Zaposleni (Ime firme/ustanove) se obavezuju da će rukovodioca odeljenja ili zakonskog zastupnika (Ime firme/ustanove) obavestiti o nepravilnom korišćenju softvera ili pripadajuće dokumentacije u firmi.
5. U skladu sa važećim zakonima koji štite autorska prava, osobe umešane u nelegalno umnožavanje softvera podložne su prekršajnim, odnosno kaznenim odredbama uključujući novčane kazne i zatvor. (Ime firme/ustanove) neće dozvoliti nelegalno umnožavanje softvera. Zaposleni (Ime firme/ustanove) koji budu umnožavali ili nabavljali neovlašćene kopije kompjuterskog softvera biće kažnjeni shodno okolnostima. Kazna može da uključi i otkaz.
6. Ako zaposleni ima ikakve sumnje o tome da li sme da kopira ili koristi određeni softverski program, dužan je da to raspravi sa odgovornim licem.

Ovim izjavljujem da sam potpuno svesna/svestan politike (Ime firme/ustanove) korišćenja softvera i da je u potpunosti podržavam.

Potpis zaposlenog i datum

Izjava

